

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVI.

V Celovcu, 30. septembra 1897.

Štev. 27.

Prošt Janez Ev. Marinič †.

Iz Dobrlevasi nam prihaja prežalostna novica, da je tam dné 27. septembra po kratki hudi bolezni umrl vzgledni duhovnik in spoštovani národnjak, mil. g. Janez Ev. Marinič, infilirani prošt, kn. šk. konzistorijalni svetovalec, dekan, župnik, vitez sv. groba, ud mnogih učenih družb itd.

Hude rane je letos že vsekala neizprosna smrt v vrste slovenske duhovščine koroške. Pobira nam stare, izkušene bojovníke za sveto našo stvar kar zaporedoma ter ni prizanašala krepkim nadepolnim mladeničem. Velika je zguba, ki nas je zadela po smrti vrlega prošta Mariniča, ki je še nedavno bival zdrav med nami, se udeležil zadnjih duhovnih vaj in kterege je smrt pobrala sredi njegovega delovanja prav v njegovem poklicu. Obhajal je bolnika, se pri tem prehladil, da so se mu vnela pljuča.

Porodil se je pokojni prošt dné 27. febr. 1832. l. v Podravljah, župnija Skočidol; bil v mašnika posvečen dné 26. jul. 1856. l. Bil je vnet duhovnik, nad vse vnet za čast in napredek sv. cerkve. Njene pravice je branil odločno, neizprosno; ni se zbal nasprotnika, še tako mogočnega, marveč z rezkim peresom odbijal je napade. Mnoge časnikarske borbe tekom let to dokazujejo.

Že v bogoslovju se je prošt Marinič jako bavil s slovenščino, in ostal je zvest, delaven národnjak do smrti. Tudi v tem oziru ni se zbal nasprotnika, branil odločno pravice svojega národa.

Našemu „Mir“-u je bil vedno zvest prijatelj in dopisnik. Pisal je mnogo in rad ter podpiral domače slovstvo. Da si razširi duševno obzorje, je rad potoval. Prehobil je solnčno Italijo in pogledal v slovansko Prago; romal v sloveči Lurd in sveto deželo. Kar je na potu videl in skusil, je potém opisal ter rad in zanimivo o tem govoril tudi na shodih naših Ciril-Metodovih podružnic.

Bil je prošt Marinič tudi izvrsten učenjak. Pečal se je zlasti z zvezdoslovjem in bil v zvezi z mnogimi slovečimi učenjaki in znanstvenimi družbami!

Huda je izguba takega moža za nas. Slava in čast njegovemu spominu! Svetila mu večna luč!

Petdesetletnica bar. Schmidt-Zabiérow-a.

Dné 22. sept. t. l. je minulo 50 let, odkar je koroški deželni predsednik, g. baron Schmidt-Zabiérow, vstopil kot uradnik v cesarsko službo. Mislili smo, da se bode ta dan Bog vé kako slovesno in šumno obhajal, tembolj ker nemški listi ob vsaki priliki poudarjajo na ves glas, kako „priljubljen“ in spoštovan je g. dež. predsednik v vsej deželi. Ni se zgodilo tako. Vse je ostalo čisto tiho; brez vsake slovesnosti je minul napovedani dan, samo razne čestitke so, kakor čujemo, dohajale slavljenju.

Spominjali so se ga tudi listi in ravno to nam je povod, da tudi mi spregovorimo ob tej priliki par besed. Uradna „Celovčanka“ proslavlja g. deželnega predsednika z daljšim člankom, v katerem pravi, da ga ob petdesetletnici njegovi slavite obe národnosti dežele (t. j. Nemci in Slovenci) brez izjeme ter se hvaležno spominjajo njegovih zaslug.

Temu nasproti mi kratkoma izjavljamo, da nima uradni list prav nobene pravice govoriti in kaj proglašati v imenu koroških Slovencev. „Celovčanka“ namreč se nasproti Slovincem ne obnaša nič boljše, kakor zagrizjeni nemško-nacijonalni listi. Dosledno prezira slovensko gibanje, ali pa se nas spominja le s kako brco, kadar nas napada ali nam pridiguje — „mir“! Nasproti temu pa z največjim veseljem poroča o vsem in očitno ter redno podpira vse, kar napravljajo nasprotniki naši zoper nas. S kakšnim veseljem in kako natanko in navdušeno piše o „Südmarkin“ in „Schulverein“-ovih veselicah, o raznih shodih itd., na katerih se govori in sklepa zoper nas. Za vse početje nasprotnikov, naj je še tako krivično, naj je obrnjeno tudi zoper državo, ne najde grjalne besedice. — In tak list hoče potém, ko se mu tako poljubi, na enkrat govoriti in čestitati v imenu Slovencev možem, ki nam nikoli niso bili naklonjeni, ki se za naše kulturne, národne in druge potrebe niti zmenili niso, dà, ki so nam naravnost nasprotovali povsod in vselej, dasi jim je bila po njih službi izročena skrb za vso deželo!

Da se ne vjemamo s čestitko uradnega lista, in da nas pusti petdesetletnica Schmidt-Zabiérow-a prav hladne, je uzrok to, ker je on vladal in še vlada v deželi čisto po željah in zahtevah nam nasprotnih nemško-nacijonalne stranke, t. j. sedanjih obstrukcionistov! Saj imamo baš na Koroškem prizor, da so nemško-nacijonalni listi, časniki obstrukcionistov, najvnetejši zagovorniki g. deželnega predsednika! Celovške „Freie Stimmen“ ga povzdigujejo in hvalijo nad vso mero, branijo njegov sistem in kategorično zahtevajo, da se mora ta sistem in politika skrbno ohraniti, — gotovo le na korist obstrukcionistov! A s tem se naj vjemamo mi?

Nočemo tajiti, da je gosp. bar. Schmidt-Zabiérow mnogokaj storil za našo deželo ter na mnoge kraje zlasti ob času uim in nezgod prinesel pomoč; hočemo pripoznati, da je imel dobre namene pri svojem delovanju, a ravno tako moramo poudarjati, da dejanskih političnih razmer v deželi ni poznal ali pa jih ni poznati hotel. Saj so mu pa tudi svetovali in „pojasnjevali“ razmere ljudje, ktere vidimo med najhujšimi svojimi nasprotniki! Ni čuda torej, da so se razvile na Koroškem take, — recimo — čudne razmere. „Mir“ se nam je vedno in v raznih primerah priporočal od te strani, a mislili so vedno le na oni gnjili turški „mir“, ki vlada tedaj, če se vzamejo slabjšemu vse pravice, če se ga tlači in mori. Ko se slabjši ne gane več, pa pravijo, da je — mir. In takšen mir so hoteli in še hočejo na Koroškem.

V takih razmerah pa se je res zgodilo, kar pišejo „Fr. St.“ češ, „da ni bil vselej dober uspeh plačilo za dobro voljo in očetovske namene“ Schmidt-Zabiérow-a. — No, zadnje zasedanje dež. zbora nam to potrjuje. Malone vse vladne predloge, ktere je zastopal deželni predsednik Schmidt-Zabiérow, mu je zavrgla v našem deželnem zboru vsemogočna

nemško-nacijonalna večina, tista večina, ktero si je vzgojil prav g. baron za časa svojega vladanja, in ktera ima močno oporo ravno v uradništvu!

Kar se tiče še posebej nas koroških Slovencev, ne zabimo besed, ktere je o nas govoril g. deželni predsednik in kterih istinitost je v drž. zboru leta 1889. dokazal g. drž. posl. dr. A. Ferjančič. Tam je navedel besede predsednikov: „Tam na Karavankah je vaša meja, tu stran Karavank nimate vi bindišarji nič opraviti.“ — To je bilo res ravno postopanju zoper nas v minulih 17. letih! Naših pravic niso hoteli in še vedno nočejo pripoznati. Za vsako malenkost treba nam hoditi dolgo in trnjevo pot pritožb in prizivov. Koliko teh je romalo preko rumene hiše v celovških kolodvorskih ulicah na Dunaj! Naše borbe za slovensko šolo, slovensko uradovanje itd., o tem dosti pričajo. Hodili smo vse čase trnjevo pot, in kaj smo dosegli? Ničesar! Eksceleca gospod deželni predsednik je vedno imel za vse naše potrebe in prošnje gluha ušesa.

V takih razmerah nas torej pusti čisto hladne Schmidt-ova petdesetletnica, in tudi člankarja uradne „Celovčanke“ ter dunajskega „Vaterlanda“ nas prav nič ne moreta ogreti. Radovoljno pripoznavamo, kar je pripoznanja in hvale vredno. Navedeni slučaji nas pa opominjajo, o kolikih stvaréh se imamo pritoževati in zahtevati svoje pravice.

In pritoževali se ter zahtevali bodemo tudi v bodoče, ker se vojskujemo in potegujemo le za pravico, za to, kar nam gré po božjih zapovedih in po cesarski postavi!

Po vseslovenskem shodu.

Da nam je bil vseslovenski shod nujno potreben in da smo ž njim dosegli, kar smo hoteli, kaže to, da se vsi listi obširno pečajo ž njim, kaže najbolj velika jeza naših nasprotnikov. Jezi jih, da se je v beli Ljubljani zbralo toliko zastopnikov slovenskega národa, da so tam tako odkrito in jasno odkrili mnoge rane, ki razjedajo naše národno telo, ter odločno in neustrašeno poudarjali potrebe slovenskega ljudstva. In ker se je na shodu tako lepo pokazalo, da so edini vsi Slovenci in da so ž njimi tudi drugi Slovani, ko treba braniti národove pravice, — ko so videli kako mirno in dostojno se je zvršil shod, vskipela je njih jeza prav do vrhunca.

Prav dobro je po vseslovenskem shodu zapisala „Edinost“: »Od Neue „Fr. Presse“ pa doli po vsej érti do kvakajoče žabe v Celovcu — vse pri naša dolge članke o vseslovenskem shodu. Ali hočete boljega dokaza za našo trditev, ki smo jo ponavljali vedno: da Slovenci in Hrvatje smo nekaj, ako le hočemo. Vsi, vsi se razgrevajo radi našega shoda: jedni si pomagajo z neslanimi dovtipi in bagatelizovanjem (da zmanjšujejo pomen shoda); „Neue Fr. Presse“ je prišla monstrozna (strašna) misel, da bi hotela na podlagi dogodkov na shodu hujskati Čehe proti Slovincem; tretji ovajajo, četrti grožé, da je polom Avstrije neizogiben, ako bi se izvršilo to, kar zahtevajo Slovenci in Hrvatje.«

Ravno tako se obnašajo koroški listi. Vsi se obširno pečajo s shodom in sicer prav — po svoje. Bóde jih v oči, da je bila Koroška na shodu tako častno in mnogoštevilno zastopana, in to brez posebne agitacije, brez pritiska, samo vsled pozivov, objavljenih v našem listu. — Ker si drugače ne znajo pomagati, pa zabavljajo in zmerjajo. Saj jih mora jeziti! Njih „volkstag“ dné 11. julija t. l. v Celovcu se je vršil prav klaverno, brez pravega ljudstva. V vsej svoji mogočnosti, in vkljube temu, da so pribobnali svoje pristaše iz vseh koncev in krajev, niso zbrali na shodu toliko udeležencev, kakor se je v Ljubljani zbralo zaupnih mož malega slovenskega národa. Ne da bi le malo pretiravali, lahko rečemo, da se je na vseslovenskem shodu zbralo dvakrat toliko množ, kakor na celovškem „volkstagu“.

„Freie Stimmen“ so se takoj po shodu oglašile z nesramno trditvijo, da je šlo na vseslovenskem shodu „po Nemcih“. Na vsem shodu nisi slišal žal besede zoper nemški národ! Bra-

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dné 3. oktobra 1897, ob 1/23. uri popoldne,

javen shod

v gostilni pri Petriču na Kočuhu

ob Šmarjeti v Rožu,

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o kmetijskih potrebah.
3. Govor o sedanjem političnem položaju.
4. Razni nasveti.
5. Prosta zabava.

Ker bode shod zelo važen, pridite tedaj vsi katoliški in slovenski možje iz Šmarješke župnije in sosednih občin!

Odbor.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

nili so govorniki naše pravice, a Nemcev niso napadali, radovoljno priznavali, kar jim gré. Kdor o našem shodu drugače piše, nasprotuje resnici. In to storiijo v obilni meri baš koroški listi! Kakor je jasno izjavil posl. dr. Stransky, izjavljali so i drugi govorniki, da se združujemo, ne da bi koga napadali, marveč da si priborimo svoje pravice, ne da bi druge tlačili, marveč da branimo to, kar nam gré.

Posebno se „Fr. St.“ vjedajo, da je nastopil naš g. dež. posl. Grafenauer na shodu kot govornik in da je bil preč. g. posl. Lambert Einspieler izvoljen za podpredsednika shodu. Slastno porabijo to priliko, da ščuvajo zlasti nemške volilce zoper imenovana poslanca. No, navajeni smo na vse to, in grdo zavijanje ter obrekovanje nasprotnih listov je najboljši dokaz, da sta storila prav. Pomagajo si nasprotniki tudi s tem, da na najgrši način in osebno napadajo govornike, ki so nastopili na shodu. — Na posamezne čevkarije liberalno-nacionalnih lističev ne bomo odgovarjali. Ko pišejo, da je bil shod brez pomena itd., se bijejo sami po zobéh. Ako to sami verjamejo, zakaj o shodu napisujejo cele vrste dolgih člankov?!

Dunajska krščansko-socijalna „Reichspost“ je kakor že prej tudi po vseslovenskem shodu pokazala nam čisto sovražno lice. Ta list, prej dobro urejevan, nikakor ni več za Slovence, katerim nasproti se ne obnaša nič boljše, kakor nemško-nacionalni listi. „Vaterland“ je grajal nekatere podrobnosti, v ostalem pa objektivno poročal in pripoznal pomen shoda.

Jako čudno se obnašata nasproti vseslovenskemu shodu naša nemška katoliška lista, „Kärntner Zeitung“ nasproti nacionalnim listom kar ne more dosti zatrdjati, da ne soglašajo z govori in sklepi vseslovenskega shoda in ne zmenivši se za mnoge svoje slovenske naročnike, sramežljivo preklicuje prejšnja svoja objektivna poročila. Ta list je sicer ponatisnil razne neugodne sodbe konservativnih listov o vseslovenskem shodu, drugih pravičnih in ugodnih pa ne. Od te strani se nam očita, da smo na vseslovenskem shodu preveč zahtevali („masslose Forderungen“). No, kdor sedi pri polni mizi, pač lahko očita revežem, da — preveč zahtevamo! „Landbote“ opravi stvar nekako krajši s praznimi, a žaljivimi publicami, brez stvarnih razlogov in dokazov, nekako po vzorcu nasprotnih listov. To mora žaliti in odbijati najboljše prijatelje, ker kaže o pravi neblagohotnosti. Tudi pravično to nikakor ni, niti na korist skupni dobri stvari. Sapienti sat!

Resolucije.

Splošni politični položaj.

1. Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod sprejme združenje vseh slovenskih in hrvatskih državnih poslancev z veseljem na znanje in odobrava v vseh točkah program „Slovenske krščansko-narodne zveze“.

2. Slovenskim in istrsko-hrvatskim državnim poslancom se izreka popolno zaupanje in se isti pozivljajo, naj v parlamentarni večini vstrajajo, dokler bodo odločno in neodvisno od trenutnih vladnih tendenc dejansko izvrševali svoj program.

Jezikovno vprašanje.

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod zahteva, da se v členu 19. temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov z dne 21. decembra leta 1867, št. 142 drž. zak., zajamčena narodna in jezikovna enakopravnost v šoli, uradu in javnem življenju izvrši tudi glede slovenskega in oziroma hrvatskega jezika na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem.

Toraj se zahteva, da so pri vseh državnih uradih in teh deželah uradniki, ki imajo občevariti s slovenskim, odnosno hrvatskim narodom, večji v govoru in pismu slovenskega, oziroma hrvatskega jezika, in da se jezika nevednim že nastavljenim uradnikom določi rok, v katerem se morajo izkazati s tem znanjem.

Narodna avtonomija.

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod pripoznava za rešitev naše narodnosti kot najsigurnejše sredstvo narodno avtonomijo; zato zahteva, da vlada predloži v državnem zboru zakon, ki podeli vsem narodom narodno avtonomijo in omogoči ustanovitev posebnih narodnih kulturnih zastopov za vsako narodnost, ki imajo v vseh svojih narodnostih in jezikovnih potrebah samostalno razsojevanje in sklepanje.

Narodno-gospodarski položaj slovenskega in istrsko-hrvatskega ljudstva.

a) Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod pripoznava za nujno potrebo, da se delujoči stanovi našega naroda organizirajo v posamične strokovne zadrage, v katerih bodo sami odločevali o svojih potrebah in namenih.

Zato pozdravlja shod predlog kmetijskega ministerstva, po katerem se imajo osnovati kmetijske zadrage. Priporočila in nalaga svojim poslancem, da skrbé za to, da se v vseh pokrajinah, koder bivajo slovenski in hrvatski kmetovalci, osnujejo za nje po vzgledu zadrug na Češkem in Tirolskem, posebne, neodvisne in samostalne kmetijske zadrage.

b) Zahteva se, da se po vseh pokrajinah osnujejo kmetijske in obrtne šole s slovenskim, oziroma hrvatskim poučnim jezikom; prav tako naj vlada ustanovi za naš narod trgovsko učilišče.

c) Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod zahteva od vlade izdatne podpore v svrhu pospešitve in izboljšanja poljedelstva, osobito vinogradstva in živinoreje.

č) Da se pomore delujočim našim stanovom, kmetijskim in obrtnim, snujejo naj se povsod posojilnice, deželni zastopi pa naj to podpirajo s podporami in posojili; prav tako naj skrbé za konvertovanje visokoobrestnih dolgov v nižeobrestne.

d) Vlada naj že skoro izroči drž. zboru že obljubljeni zakon o pristojbinah, po katerem se imajo pristojbine urediti, oziroma znižati, osobito za manjša posestva o podedovanju ali prevzetju od starišev.

e) Državno in deželno zakonodajstvo ozira naj se na potrebe delujočih stanov, zlasti kmeta, obrtnika in delavca, naj izdaje zakone, potrebne v obrambo in varstvo poštene produkcije.

f) Da se izboljša naše socijalno stanje, da se ohrani in osigura imetje naših stanov, pospešijo naj deželni zastopi raznovrstno zavarovanje in država naj se loti zavarovanja delavcev za časa obnemoglosti in starosti.

g) Od vlade se zahteva, da izdatno podpira malo obrt, da ta postane zmožna vztrajati v tekmovanju na domačem in svetovnem trgu.

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Kaj je z — „obstrukcijo“?)

Poročali smo, s kolikim hrupom in navdušenjem je sklenilo več nemško-liberalnih občin na Koroškem, da prično dné 1. septembra t. l. „obstrukcijo“, t. j. da ustavijo delo v prenešenem delokrogu. Med onimi občinami je bila tudi grabštanjka, ki je tudi hotela obdariti svoje občane s tem, da bi zaradi vsake malenkosti, katero so doslej opravili pri domačem občinskem uradu, morali napraviti dolgo pot v Celovec. Sedaj pa so vsi tisti glasovi kakor na enkrat utihnili. Po nemških listih ne najdeš niti črkice o tem, ali so občinski uradi one sklepe tudi res izpeljali, ali pa so ostali le na papirju. In vendar bi ravno to bilo jako zanimivo zvedeti! Bržkone onih sklepov ne izvršujejo, marveč so pustili vse pri starem. Prej so jih na ves glas naznanjali svetu, da pokažejo svoje „nemštvo“ in kako znajo nagajati vladi, ko je prišlo do resnice, pa so se zbal volilcev, pozabili na sklepe in lepo opravljali naprej delo za vlado. Saj je na Češkem ravno tako! Prej so vse občine po vrsti sklenile ustaviti delo v prenešenem delokrogu, ko je prišlo do resnice, pa so deloma izrecno preklicale prejšnje prenaplne sklepe, deloma pa tiho nadaljevale svoje delo. Vidi se, da kričati znajo dobro, ko pa treba svojo odločnost pokazati, jo tiho — pobrišejo in se poskrijejo.

Iz Velikovca. (Sklep šolskega leta v narodni šoli.) Prvo šolsko leto se je v naši narodni šoli sklenilo ne kakor na tukajšnji nemški mestni šoli koncem avgusta, ampak šele 14. septembra, in počitnice bodo trpele do 1. novembra. To se je zgodilo na željo naših kmetov, ker svoje otroke potrebujejo za pašo, ki trpi navadno do goda vseh Svetnikov. V nedeljo dné 12. kimovca vršila se je v predmestni cerkvi sv. Ruperta letos prvokrat vpričo vč. g. dekana J. Wieserja skušnja naših otrok iz krščanskega nauka, katero so stariši z velikim zanimanjem zasledovali. Otroci so večinoma točno odgovarjali na stavljena vprašanja; zelo nas je tudi veselilo, ko smo čuli, kako so se otroci že pravilni slovensčini privadili. Dne 14. kimovca bila je najpoprej z blagoslovom sv. maša, potem se je v šoli vršila sklepna slavnost. Vrstile so se deklamacije in petje. Deklamovali so izmed dečkov: Tomaž Gros „K sklepu šolskega leta“, Tonček Cikulnik „Mirko in maček“, Jakob Zablatnik „Prihodnjič zgodaj vstati“; izmed deklic pa: Ana Isak „Anica in Dorče“, Mici Kunstl „Lipa“, Mici Mesner „Zlati čas“, Karolina Kues „Lipa“, Ana Riepl „Pravi dom“. Vmes so se pele pesmi: „Zgodaj vstanem“, „Pridi Gorenc“, „Tam stoji mi lipa“, „Stoji, stoji tam beli grad“. „V dolinci prijetni“ in nazadnje cesarska pesem. — Z veliko hvaležnostjo do Boga, ki je očitno s svojim blagoslovom spremljal naš zavod, sklenemo prvo šolsko leto. Veliko sitnostij in bridkosti so morale naše č.č. šolske sestre v pretečenem letu prestati, ali naj služi jim v tolažbo, da jim je za ves njih trud hvaležna sv. katoliška cerkev, ker otroke izgajajo v pravem verskem duhu, hvaležen jim je tudi ves slovenski narod, ker tukaj ob jezikovni meji slovensko deco rešujejo potujčevanja. Z vspehom prvega šolskega leta smemo prav zadovoljni biti, ali pravi vspeh se bo še-le pokazal v prihodnjih šolskih letih, ko se bo naprej zidalo na letos storjeni podlagi.

— (Slovenskim starišem v ravnilo!) Z novim šolskim letom, ki se začne dné 1. novembra t. l., bo storila naša narodna šola nov korak naprej v svojem razvoju. Otvoril se bo namreč drugi razred. Kot druga učiteljica je imenovana č. sestra-novinka Marija Ulaga, rojena v Grižah pri Celju na Štajerskem, ki je z zelo dobrim vspehom dovršila pripravnico č.č. šolskih sester v Mariboru. Opozorjamo tedaj slovenske stariše, da nam ob pravem času naznanijo svoje otroke. Sprejemajo se otroci v starosti od 6. do 11. leta. Čuli smo, kako se je v zadnjem času rogovililo pri naših kmetih za nemško mestno šolo. Delalo se je z lažmi, da se v naši šoli otroci ne bodo nemščine naučili. Naj se stariši ne dajo preplašiti, saj vsi stariši, katerih otroci so letos drugi oddelek narodne šole obiskovali, morejo pričati, da so se otroci zadostno poučevali v nemščini. Naše šolsko vodstvo dobro pozna želje naših kmetov in jim bo tudi vedno ustreglo. Da naši št. Rupertčani šoli zvesti ostanejo, je samo ob sebi razumno, naj pa tudi iz vseh

sosodnih far, kakor letos, tudi v prihodnje pošiljajo slovenski stariši, ako imajo otroke v zgorej omenjeni starosti, v našo šolo, tedaj iz Tinj, Šmarjete in Želinj, št. Štefana in Vovber. Iz št. Kocjana, od koder je letos samo ena deklica semkaj dohajala, naj pošljejo tamošnji rodoljubi več otrok v narodno šolo, tudi iz rodoljubnega št. Petra pričakujemo letos otrok. Naj se tudi predramijo naši mestni Slovenci in naj premagavši strah pred mestnimi mogotci pošiljajo več otrok v našo šolo, kakor dosihdob. Koliko je slovenskih starišev v našem mestu, ali njih otroci nemško govorijo. To je vendar narobe svet! Bolj premožnim starišem iz naše dežele, kakor v drugih slovenskih pokrajinah, naznanjamo, da otvorijo letos naše č.č. šolske sestre v naši narodni šoli internat ali izgojišče za dekleta, ki dobijo celo hrano in stanovanje, pouk v tukajšnji, letos že dvorazredni šoli, ki se bo v prihodnjih letih še razširila, in pouk v ženskih ročnih delih. Plačila je 8 gld. na mesec. Sprejme se tudi par večjih deklic, ki so že šolsko starost prestopile, za pouk v ženskih ročnih delih in v kuhinji. Oglasila naj se pošljejo do 10. oktobra t. l. predstojništvu č.č. šolskih sester v Velikovecu!

Dostavek uredništva. Iz predstojnega poročila je razvidno, kako uspešno je delovala naša „Narodna šola“ že v prvem letu svojega obstanka in kako lep sad so obrodili darovi, s katerimi je bilo mogoče postaviti in ohraniti šolo. To bodi vsem blagim rodoljubom v vspeh, da ne ponehajo v požrtvovalnosti, marveč tudi v bodoče prav marljivo podpirajo našo šolo ter se je spominjajo ob raznih priložnostih. — Zlasti prosimo vrle kmete iz bližnje in daljše okolice velikovške, ki imajo največ dobička od šole, naj se pogostoma spominjajo šole in šolskih sestr z raznimi darovi v živilih, žitu itd. Vsak tudi majhen dar je dobro došel! — Posebno opozorjamo na vzgojilišče ali internat za dekleta. Naj bi slovenski stariši od vseh strani v prav obilnem številu pošiljali tja svoja dekleta! Rodoljube prosimo, da opozarjajo stariše na ta velekoristen zavod in ga podpirajo z vso močjo.

Iz Šmarjete pri Velikovecu. (Še nekaj o zadnji občinski volitvi.) Da smo pri občinski volitvi za občino Važenberg propadli, je „Mir“ že poročal. Splošno se mora reči, da smo premalo delali. Nasprotniki so bili veliko bolj delavni, kakor mi. Koliko našincev je doma ostalo, koliko pooblastil bi mi lahko še dobili. Pa vkljub vsemu temu bi saj nekaj našincev v tretjem razredu prodrlo, ako bi ne bila naša pooblastila, sosebno ista iz Slov. Šmihela, napačno napravljena. Več pooblastil glasilo se je na jedno volilčevo ime, ko vendar eden volilec sme le eno pooblastilo imeti. Tedaj ne samo več delavnosti nam je treba, tudi političnega ponaka nam manjka. Glavna krivda, da se je pri nas, sosebno pa v sosedni št. Jurski fari, liberalizem tako razširil, tako da sicer prav verni kmetje liberalno volijo, je pa ta, ker pri nas že mnogo let ni stalnega pastirovanja. Več let že tukaj ni župnikov, ampak mnogokrat je samo eden duhovnik obe veliki fari oskrboval. Seveda je pri tako velikem delokrogu pri vsej dobri volji bilo pastirjevanje le za silo opravljeno; ljudstvo se zgubi, liberalci so pa vedno pridno pri delu. Skrajni čas je res že, da dobimo mi kakor tudi sosedje št. Jurčani stalne duševne pastirje. Kakor čujemo, se bote Šmarješka in št. Jurska fara gledé dohodkov župnikov, ko bo nova postava o duhovniških plačah objavljena, hitro uredili in potem razpisali.

Iz podjunske doline. (Vprašanje do velikovškega okrajnega glavarja.) Velikovški c. kr. okrajni šolski svet je z odlokom od dné 12. sept., št. 1411., razpisal službo učitelja-voditelja na jednorazredni šoli na Suhi. V odloku našteva razne pogoje, a ne črhne niti besedice, da je za učitelja treba znanje slovenskega jezika. Dovoljujemo si na to opozoriti našega g. poslanca, g. okrajnega glavarja, predsednika okr. šolskega sveta pa vprašamo, ali vé, da je Suha čisto slovenska vas, da v tamošnjo šolo ne hodi nobeden nemšk otrok? V takih razmerah pa mora učitelj menda vendar tudi znati slovenski. Zakaj se torej to ne zahteva v razpisu? Ali pa mislite, g. glavar, da učitelju na Suhi res ni treba znati slovenski, da si v najhujšem slučaju morda lahko pomaga s — tolmačem?! Da pa človeku ni vedno dobro, če se mora posluževati tolmača, Vam gotovo potrjuje lastna skušnja! Pedagogi okrajnega šolskega sveta Vam tudi lahko povedo, da je pedagogična nesmisel, če učitelj ne zna dobro jezika svojih šolarjev in da more pouk kaj uspeha roditi le na podlagi materinega jezika. Zato pa blagovolite se tudi pri razpisih ozirati na nas Slovence, zakaj da nas je še precej pod Vašim glavarstvom, Vam bo vendar znano!

Iz Železne Kaple. (Občinska volitev.) Kakor je „Mir“ že omenil, je pri volitvah za občino Bela jednoglasno zmagala naša stranka. Čast volilem! Dne 9. t. m. je bil izvoljen za župana zopet dosedanji župan gosp. Mubi p. d. Skalar, za svetovalce pa gg. Haller, Laznik, Piskernik, Gros. — Želimo le, da bode novi odbor vodil občino v pravem slovenskem in krščanskem duhu, na blagor prebivalcev.

Iz Kotelj. (Razno.) Zmirom me, gospod urednik, dregate, da naj vam poročam kaj novega iz našega kraja. Ali kaj hočem pisati? Novega pri nas ni čisto nič. Umreti noben noče, kajti od 10. majnika pa do danes (ko to pišem) noben ni umrl. To pa menda dela naša kislá voda iz „koroškega rimskega vrelca“. Zató ni čuda, da je letos bilo v našem letovišču vse polno tujcev. — Ko bi se včasih pri nas fantje ne stopili, hitri jeziki ne bi imeli niti o čem govoriti. — Naša farna cerkev ima precej dobrotnikov. A. Sečnjak p. d. Smolnikar, ki je lani umrl, je v oporoki volil 100 gld. za cerkveni nebes; drugi dobrotnik nam je kupil lep velum in tretji dobrotnik ravno zdaj na svoje stroške popravlja dva postranska oltarja. Bog plati vsem!

Iz Slov. Plajberga. (Vrl národnjak Vojteh Ogris †.) Bridka zguba nas je zadela. Zgubili smo enega naših najboljših mož. Umrl je namreč dné 16. sept. v Celju na Štajerskem naš rojak Vojteh Ogris p. d. Požnikar, odbornik naše posojilnice, občinski odbornik naše stranke in eden najbolj vnetih rodoljubov v naši občini. Dné 16. avgusta je šel na orožne vaje k deželni brambi, dné 6. sept. je zbolel in bil v vojaški bolnišnici v Celju. Dné 7. t. m. pa smo dobili po brzjavo žalostno vest, da je tam umrl. Zapustil je vdovo in dva majhna otročiča. — Bil je ranji star 31 let, torej v najlepših moških letih. Veliko se je trudil za národno stvar, budil in dramil naše še nezavedne kmete za naše svetinje, sveto katoliško vero in mili slovenski dom. Zato je bil pa tudi našim nasprotnikom hud trn v peti in so mu skušali na več načinov škodovati, ali on je pretrpel rajši škodo, kakor da bi bil zatajil svoje prepričanje. Velik prijatelj in marljiv dopisnik je bil „Mir“-u. Težko ga bomo pogrešali v svoji sredi! — Bog tolaži revno vdovo in mnoge prijatelje pokojnikove. Vsi pa ohranimo mu časten spomin in vsak slovenski kmet posnemaj pokojnega Vojteha v njegovih vrlinah, v neupogljivi značajnosti, iskrenem domoljubju in marljivi pridnosti. Lahka mu zemlja!

Iz Beljaka. (Ljudski shod pri Mariji na Zili.) Dné 19. sept. je „Kat.-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ napravilo javen ljudski shod pri Mariji na Zili, torej prav pred vrati beljaškega mesta. Beljaški socijalni demokratje in nemški nacijonalcí so se že teden dni pripravljali, da shod preprečijo ali razženó, kar pa se jim ni posrečilo. Prišlo je sicer na shod okolu dvajset beljaških kričacev, ki so razsajali po vzgledu obstrukcionistov v državnem zboru, a konečno so jo popihali. Vreme je bilo do skrajnosti neugodno, lilo je skoro brez prestanka ves dan, zato udeležba ni bila mnogoštevilna. Vendar se je iz bližnje okolice sešlo nad 100 mož, ki so vstrajali v tesnej sobi pri gospej Elizabeti Tengg nad tri ure. Shodu je predsedoval č. g. župnik Gabron, ki je opominjal Beljačane, naj dadó mir, ker bodo koncem poročil itak lahko vsi govorili ter povedali svoje misli. Toda kričachi so odločno zahtevali, da morajo govorniki nemški (!) govoriti, češ, da se na Koroškem govori le nemški. (Čujte!) Bili pa so trije med njimi, ki so svarili svoje tovariše, naj mirujejo. Ko prične govoriti vrl deželni poslanec g. Grafenauer o kmetskih potrebah, zaženó krik, kličejo „pfui“ itd. Toda gosp. Grafenauer je mož, ki se ne ustraši nezrelh mladičev. Govoril je skoro jedno uro med vednimi ugovori došlih Beljačanov in dobro-klici slovenskih mož, katerim je že pohajala potrpežljivost. Po končanem govoru burno odobravanje na levi, ropot in krik na desni med nacijonalcí in socijalnimi demokrati. Osmerica vrlo izvežbanih slovenskih pevcev zapoje navdušeno „Slovenec sem“, nasprotniki tulijo neko prusaško ter kričé „Hoch Deutschland“. Ta predrznost je do skrajnosti vznemirila slovenske može, in huda bi bila pela nagajivcem, da niso utihnili. — Predsednik dá nato besedo trem nasprotnikom. Dva, rojena Kranjca, sta kvasila nekaj besed o klerikalizmu, zatiranju delavca, Ebenhoch-ovem šolskem predlogu itd. Toda vse te fraze brez vsake logike so vzbujale le smeh pri naših ljudéh. Nato govori nad jedno uro državni poslanec g. dr. Žitnik iz Ljubljane, ki je prišel na shod vsled povabila, za kar smo mu jako hvaležni. Pojasnjeval je sedanji politični položaj, potém pa bičal židovski liberalizem, ki je po raznih državah zakrivil propadanje delavskih stanov ter jih zasušnil vemoči mednárodnega kapitalizma. Nasprotniki so izprva vedno ugovarjali, a ko jim govornik sproti pobije vse ugovore, konečno umolknejo ter srpih pogledov iščejo vrat, kajti izjalovila se je njihova nakana. Govorilo je več nasprotnikov v nemškem jeziku, odgovarjala sta jim poslanca Grafenauer in dr. Žitnik ter jim popolnem zamašila usta. Kričachi so pokazali, da so večinoma zapeljani od hujskačev in da sami ne vedó, kaj hočejo, kajti pri vsaki točki so morali pritrdjevati govornikom in konečno niso zahtevali drugega več, kakor da naj traja šolska dolžnost do 15., celo do 20. leta. Na take budalosti pač ni težko odgo-

varjati. Med tem se zmračí, predsednik zaključí zborovanje s trikratnim slava-klicem na presvitlega cesarja. Vrli pevci slovenski zapojó cesarsko pesem, vse se odkrije, a nasprotniki stojé s pokritimi „lampami“. Predsednik moli ob večernem zvonjenji „Češčena si Marija“, sedaj se v zboru nemški omikanci zakrohota jo ter zapusté z velikim šumom dvorano. S tem netaktnim postopanjem so pokazali, kdo in kakšni so, slovenski može pa so spoznali svoje nasprotnike v pravi luči. Po shodu je bila živahna prosta zabava, med katero so čvrsti pevci neumorno peli pesem za pesmijo. Bodi jim tem potom izrečena iskrena zahvala. Dokler se bode glasila ob Zili tako lepa in glasna pesem slovenska, še ni nemška sila zatrla slovenskega rodú na Koroškem. Zato rodoljubi, ne obupajte v krutem boju, vstrajajte za pravično, sveto stvar, prisijati mora solnce tudi pred prag koroškega Slovenca!

Od Ziljske Bistrice. (Požar. — Prošnja.) Malokdaj nesreča sama pride, navadno ena drugi roko podaja. Tako tudi pri nas. Kakor sem nedavno „Miru“ poročal, je dné 13. avgusta t. l. bila tukaj povoden, ktera je napravila strašansko škodo. Zadela nas je pa zopet druga nesreča. Dné 5. septembra t. l. o petih popoldne začelo je na Bistrici goreti. Naenkrat je bil Šnabelnov hlev in skedenj ves v ognju, hipoma se je vnelo tudi pohištvo, ravno tako so začele goreti že sosedne hiše in kmalu, ne da bi mogli ubraniti, je šest hiš z gospodarskimi poslopji vred, ena za drugo do tal pogorelo. Gasilci iz bližnjih in daljnih krajev so prihiteli nagloma na pomoč in posrečilo se jim je, ustaviti strašen ogenj in nas rešiti. Zahvala jim tisočkrat in Bog plati vsem. Kako je ogenj nastal ni znano. Škoda je velika. Vsi spravljani pridelki so zgoreli, veliko obleke in hišne naprave je vničene, tudi nekaj svinj je v hlevu ostalo in zgorelo. Pogorelci so revni in ubožni posestniki in siromašni gostači. Prosimo ponižno sočutna srca za milodare v pomoč pogorelcem!

Iz Primorja. (Hude nezgode.) Mesec september letošnjega leta ostane Primorcem v žalostnem spominu po mnogih nezgodah. Dan 12. sept. je bil za Trst in daljšo okolico jako nesrečen. Štirikrat se je ta dan vsula v odmorih toča, in strašna ploha je vse odnesla in poplavila. Ljudje so vsi zbegani začeli že drugo jutro pobirati tiste malenkosti grozdja, kar ga je še obviselo. Na več krajih udarila je strela, tako v cerkev v Štanjelu, ko je bilo že nekaj ljudi pred večernicami v njej. Vsi so skoraj omedleli, nekaj žensk pa je tudi ranil kos udrlega zidu. Drugod poplavila je voda v hipu hleve, da se je živina udušila ali jo tudi voda odnesla. Največ bede je nastalo vsled tega v vašéh na Krasu: Dutovlje, Skopo, Krajna vas, Avber i. dr. — Grozna nesreča prigodila se je dné 20. sept. na progi Karlovec-Reka. Brzovlak treščil je ob vojaški vlak s tako silo, da so bili na mestu ubiti 3 zavorničarji, sprevodnik in 6 vojakov, več kot 30 vojakov pa je nevarno ranjenih, spravili so jih v bolnišnico. Koga krivda zadene, se še sedaj ne vé. — Dné 21. t. m. zvečer je trčil pred pristaniščem na Reki parnik „Ika“ hrvatsko-ogerske parobrodne družbe z angleškim parnikom „Tirija“. Ladija „Ika“ se je takoj potopila in ž njo 26 ljudi, med njimi župnik iz Kostrene Fr. Pavličič in profesor bogoslovja dr. Kopalik z Dunaja. Kriv velike nesreče je kapitan „Ike“, ki je v nevarnosti zgubil glavo, da si ni znal pomagati.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Pogledi vseh onih, ki se brigajo za javno življenje, obrnjeni so sedaj na Dunaj, kjer se je zbral zopet državni zbor, v katerem liberalno-nacijonalni Nemci nganjajo staro komedijo. Več na drugem mestu. — Dunajski okrajni šolski svet je iz službe odpustil pet socijaldemokratičnih podučiteljev, ker so se bolj pečali z agitacijo kakor pa s šolo. Zaradi tega velika jeza v socijaldemokratičnem in liberalnem taboru! — Gališki poslanec Šajer je bil obsojen na 8 mesecev zapora radi razžaljenja cesarja. Sedaj ga je cesar pomilostil in Šajer ostane še nadalje poslanec. — Dné 20. t. m. dospel je nemški cesar Viljem II. v madžarsko prestolnico. To je prvi slučaj, da vidijo Madžarji na obisku močnega tujega vladarja. Primerne tako laskavemu počastenju bile so tudi priprave za njegov sprejem. Takoj prvi dan obiskal je v družbi našega cesarja in ogerskih velikašev stolno Matjažovo cerkev. Ves čas svojega bivanja na Ogerskem znal se je nemški cesar Ogrom dobrikati. Že od narave kaj zgovoren, ogrelo ga je grofa Eszterhazy-ja sloveče vino, da je priznanj in svetinj kar deževalo na častilakomne Madžare. — Državni zbor se je sešel dné 23. t. m. Nemci nadaljujejo stare komedije. Za predsednika je zopet izvoljen dr. Kathrein; podpredsednika sta vit. Abrahamovič in dr. Kramar. Najnovejša pa je, da se je dné 25. sept. prvi naš minister, grof **Badeni** drobojeval z glavnim nemško-nacijonalnim kričacem Wolfom!! Tako krši postave tisti,

ki bi jih imel varovati. Ta dan ostane vedno nečasten za Avstrijo. Več prihodnjé!

Druge države. Ruska vlada je Poljakom vedno bolj prijazna. Poljskim mestom bode dala samoupravo in poljščini več pravic v uradih in šolah. Vlada se pač mora ravnati po blagem carju Nikolaju II. — Pogodba miru med Grško in Turško se je podpisala dné 18. septembra. Grška plača Turčiji 4 milijone turških funtov vojne odškodnine, dobi kontrolo iz evropskih zastopnikov za svoje finance, Turčija pa zapusti v enem mesecu Tesalijo. — Škof majorški v Španiji je iz katoliške cerkve izobčil finančnega ministra Reverterja, ker je ta prodal več cerkvenega premoženja. — V Indiji se je rod Mohmandov ustavil Angležem. Prišlo je že do velikih nemirov.

Novičar.

Na Koroškem. („Bauernbund.“) Zadnjo nedeljo dné 26. sept. je bil pri Paukarju v Št. Jakobu ob Celovcu „bauerntag“, na katerem je govoril nek baron Rokitsky iz Gradca, kjer je lani ustanovil neko „krščansko kmetsko zvezo“, ki je pa vse drugo prej, kakor — krščanska. Ta gospod baron je bil prej pristaš konservativne stranke na Štajerskem. Ker mu pa tam ni šlo vse po volji, se je od te stranke ločil in ustanovil svojo posebno „krščansko“ stranko, ktere poglavitni namen je ta, da nasprotuje konservativni. S tem se je „krščanski“ Rokitsky močno priljubil liberalcem in ni čuda, da so ga poklicali liberalni „bauernbundarji“ na Koroško, da tú pod plaščem krščanstva pobija — „klerikalizem“. Kaj zastopijo nasprotniki s to besedo, je znano. „Kmetov“ se je na onem shodu menda „veliko“ zbralo, zlasti od nemške strani. Poslušalo pa je v resnici kakih 40 kmetov, drugi pa so se na vrtu zabavali, ne zmenivši se za „krščanskega“ barona! No, morda je Rokitsky naše liberalne bauernbundarje vender spreobrnil k krščanstvu. Da le k — pravemu!

(Nov odvetnik.) Dné 15. oktobra otvori v Celovcu odvetniško pisarno nov odvetnik, naš rojak g. dr. Alojzij Kraut z Bistrice pri Pliberku. Opozorjamo na to že sedaj svoje rojake, posojilnice, zavode itd., ki naj se oklenejo slovenskega odvetnika in pri njemu iščejo pravne pomoči. I v tem oziru velja: Svoji k svojim!

(Novi slovenski katekizmi) so v katoliški tiskarni v Ljubljani že dotiskani, in se prodajajo mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr. Dobivajo se v katoliški bukvarni v Ljubljani in v knjigotržnici Jožefovega društva v Celovcu.

(Cerkvene novice.) V nedeljo dné 26. sept. so mil. g. škof slovesno blagoslovili nove zvonove podružne cerkvice v Jadovcah pri Grabštanju. Navzočih je bilo 5 duhovnikov, med njimi preč. g. prošt L. Serajnik. Slovesnost je trajala od 9. do 12. ure. Ljudstva je bilo zelo veliko. Kakor znano, je stolp letos pogorel; v kratkem času se je tako velikanska škoda zopet popravila. — V Žreleu so popravili obadva cerkvena stolpa. Dné 19. sept. je č. g. župnik S. Greiner slovesno blagoslovil velika križa, ktera je kleparski pomočnik H. Žerjav iz Celovca jako spretno gori spravil in pripel na vrhu. — V Kaplji ob Dravi popravljajo farno cerkev. Delo izvršuje akad. podobar g. A. Progar iz Celovca.

(Osebne novice.) Admiral Sterneck je praznoval dné 20. septembra v Št. Jurju nad Celovcem petdesetletnico, odkar kot vojak služi cesarju. Priredile so se mu v čast razne slovesnosti in došlo je mnogo čestitk od najvišjih oseb. Cesar mu je podelil veliki križ Štefanovega reda in poslal laskavo pismo. — Dné 26. sept. je v Pliberku umrl nanagloma za kapjo tamošnji c. kr. notar Jan. Kumer, star 64 let. — Prestavljen je učitelj J. Peterka od Marije na Zili v Gorje.

* Koroška deželna hipotečna banka je do 1. septembra dovolila 492 prosilcem vkup 1,624.050 gld. posojila. — V Žreleu se je sama usmrtila 50 letna uradniškega sluge žena J. Brantner zaradi neozdravljive bolezni. — V Beljaku začne izhajati nov list „Südösterreichische Zeitung“, pisan v „radikalno-nemško-nacijonalnem duhu“. Ali so „Freie Stimmen“, „Kärntner Nachrichten“ itd. še premalo „radikalne“? — Novo župnišče postavi verski zaklad v Podklostru, in sicer poleg razvaline. — Barona Schmidt-a slavnoznani spomenik ob humberski cesti je dné 22. t. m. nekdo poškodoval. Nemški listi kajpak krivdo zavračajo kar brez vseh dokazov na Slovence. Naj imajo to veselje!

Na Kranjskem. Slovensko gledališče v Ljubljani otvorijo dné 1. oktobra. — V Trnovem so ustanovili zavarovalnico za govejo živino. — V Majdičevem mlinu v Kranju je dné 14. sept. stroj zmečkal 26-letnega delavca Fr. Križar-ja. — Petero poslopj je pogorelo dné 18. sept. v Šakovi vasi pri Kočevju. Zažgali so otroci. — Po potresu novo sezidano cerkev v Črnučah so dné 26. sept. blagoslovili. — Bralno društvo v Dobropoljah je dobilo

Slovinci! Pridno zahajajte na slovenske shode!

novo društveno zastavo, ki se je slovesno blagoslovila dné 12. sept.

Na Štajerskem. Duhovnih vaj na Slatini se je udeležilo 138 gg. duhovnikov. Vodil jih je čast. jezuit P. Henrik Heggen, profesor dogmatike v Celovcu. — V pokoj je stopil okrajni glavar v Slov. Gradcu F. pl. Finetti. — Pri Sv. Ilju v Slov. Goricah je oženjen Jože Širec, mizarjski pomočnik, padel dné 21. septembra opoldne v Baumanovi žganjarji v veliko kad, v kateri so nasipane slive, ter se v njej zadušil. — Občeslovensko obrtno društvo v Celju je imelo dné 26. septembra velik obrtniško-gospodarski shod v Žalcu. Razpravljalo se je o gospodarstvu, kmetijstvu, obrti, trgovini in industriji. — V celjske slovensko-nemške gimnazijske razrede vpisalo se je v prvi razred 50 učencev, t. j. toliko, kakor je določila vlada, da se jih sme sprejeti: v nemški gimnaziji v prvi razred pa 44 učencev. V pripravnico je vstopilo 8 učencev. Med onimi 44 dečki jih je najmanj 40 slovenskih starišev, kateri jedni so nezavedni, drugi pa si mislijo, da so srečnejši, če se štejejo za Nemce. Ali se pripravnica splača za osem dečkov? Na mariborski gimnaziji je bilo v prvi slovensko-nemški razred vsprejetih 98 učencev, v nemški pa 44, od katerih je polovica Slovencev. — V Slivnici pri Št. Jurju dobijo novo pošto. — Razstava grozdja na Bizeljskem obnesla se je izborna. Nad 300 razstavljalcev podalo je vse, kar mora dati dobro in skrbno negovan vinograd. Cena mošta je visoka, 30 kr. za liter. — G. D. Hribar v Celju je izdal koristno knjigo: „Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod.“ Cena 50 kr., s poštino 55 kr. Knjigo priporočamo.

Na Primorskem. V Trstu in po ostalem Primorju so čutili dné 21. t. m. precej močen potres. — Ko niso nehali goriški Slovenci zahtevati slovenskih šol, ustanovil jim je mestni zastop nekaj sličnega v neki stari vojašnici v Podturnu. Slovenci pa so kmalu sprevideli, da se iz njih norčuje ter da bi bila sramota za stariše in greh za mladino, ako bi hoteli v to šolo pošiljati svoje otroke. Tako se je zgodilo, da se je vpisalo lansko leto le 5 učencev. Letos je bilo vpisovanje odloženo na tri dni, a vpisal se ni niti eden učenec. Goriški rodoljubi rajši vzdržujejo z lastnimi krajcarji „Slogino šolo“, v kateri je nad 500 otrok. Ta narodni zavod pač zasluži, da ga Slovenci vsestransko podpirajo in priporočajo. — „Pr. L.“ piše: Zadnje nedelje meseca avgusta je šla tržaška katoliška družba na božjo pot k materi Božji v Istro blizu Poreča. Tega romanja se je udeležilo, kakor po navadi, tudi mnogo Slovencev in Slovenk. Toda laška duhovščina je prepovedala slovenskim romarjem moliti in peti v slovenskem jeziku. Res, reči moramo, — daleč smo prišli.

Po drugih deželah. Sv. oče so izdali novo okrožnico o sv. rožnem vencu, katerega molitev priporočajo zlasti za mesec oktober. — Karol Bendel, slavní češki skladatelj, je umrl dné 20. t. m. v Pragi. Bil je svoje dni operni kapelnik v Bruselju, pozneje ravnatelj nemške opere v Amsterdamu. — V Vršovicu, češkem mestu, je nemški „Schulverein“ zgradil šolo, ki je bila tako slabo zidana, da se je procelje hotelo sesuti. Občina je „Schulverein“ večkrat opominjala, da naj šolo popravi, a zastoj. Naposled je najela 10 delavcev, ki so procelje porušili. Tako je prišel šole konec in začetek — nemškega hrupa.

Duhovniške zadeve v krški škofiji.

Prestavljeni so č. gg. provizorji V. Limpel iz Blatograda v Kamering, Jan. Pirker iz Lipe nad Saksenburgom v Hohenfeld in K. Kaponig iz Tifena v Innerteuchen. Iz sv. Višarij gresta: č. g. Jan. Ebner kot provizor nazaj v Medgorje; č. g. Jurij Trunk kot kaplan v Šmihel nad Pliberkom. Č. g. Val. Weiss, mestni kaplan v Beljaku, gré za provizorja na Djekše.

Opat o. Avg. Duda. Dnó 20. sept. t. l. je umrl v Št. Pavlu v labudski dolini po dolgi bolezni opat tamošnjega benediktinskega samostana, preč. g. o. Avgustin Duda, vitez reda železne krone, kn. šk. konzistorijalni svetovalec, ud mnogih učenih družb itd. Porodil se je dné 17. januarja 1827. l. v Trebiču na Moravskem, napravil samostanske obljube dné 22. sept. 1850. l. in bil v mašnika posvečen dné 27. jul. 1851. l. 31 let je bil opat. Pogreb dné 23. sept. je bil jako slovesen. Vodili so ga mil. g. knezoškof dr. Kahn in štirje gg. opati. Navzočih je bilo 76 duhovnikov, mnogo odlične gospode in zelo veliko ljudstva. N. p. v m.!

Sejmovi meseca oktobra 1897.

Dnó 1. v Ukvah; 2. na Trbižu; 4. v nemškem Št. Vidu, Maloščah, Čajni; 9. na Brodu; 11. v Št. Vidu, Grebinju; 18. v Guštanju, Dobrlivasi; 21. v Črni; 25. v Celovcu; 28. v Žel. Kaplji, Šmohoru.

Franc Sadnikar,

trgovec z železjem v Celovcu

(Burggasse št. 7)

Na željo razpošiljam od križev tudi cenike in obrise poštine prosto vsakemu, kdor se za nje oglasi.

V vsakem poštnooddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

Garantirano pristni gorenjski brinjevec

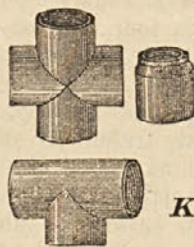
se dobiti v vsaki meri in vsak čas pri Antonu Jamar-ju, kuharju brinjevec in posestniku na Bledu (Veldes) na Kranjskem. — Cena in vzorec zastoj na zahtevanje.

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom gosp. J. Kandutove vdove v Velikovu.

V najem se dá

Matevževa gostilna v Črni s celim posestvom. Več pove Jožef Kraut p. d. Poltnik na Bistrici; pošta Šmihel pri Pliberku.

Velika zaloga kovanih železnih cevij za vodovode po tovarniških cenah pri

Konradu Proschu v Celovcu, tovarna za kmetijske stroje.

Trgovino

z mešanim ali špecerijskim blagom blizu farne cerkve, brez bližnje konkurence, želi prevzeti neoženjen trgovec začetkom januarja 1898. Ponudbe do 30. oktobra pod „L. R.“, pošta Velenje, spodnje Štajersko.

Naprodaj je kmetijsko posestvo

s 75 oralov v Selovcu, občine Št. Janž pri Spodnjem Dravbergu.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi dosedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški bolezni v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštine prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, katerega ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilegel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.

Važno

Tudi priporoča najnovejša pnevmatična kolesa (bicikeljna) v raznih velikostih in po najnižjih cenah.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Jakob Petschounik,

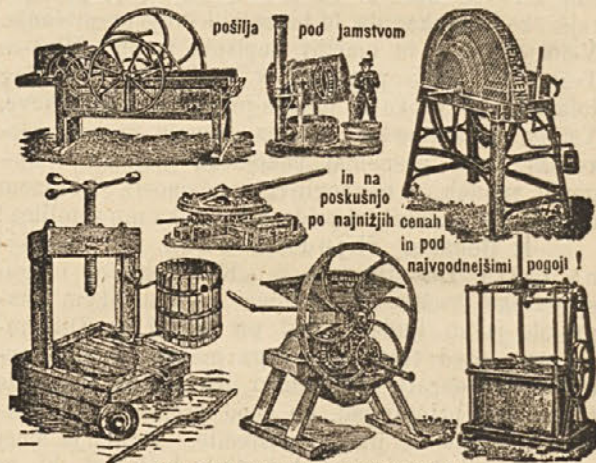
usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4 med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopperjevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnjo, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarstvo orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za črevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO

Lito želazo, srebro ali priročje, za vsakovrstne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

I. G. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE 49.

Preprodajalci se iščejo.

C. in k. dvorna tovarna za orglje

bratov Rieger

v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija, podružnica v Budimpešti VII., Garay-uteza št. 48 v lastni hiši.

Dobre cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji. Ceniki zastoj.

Pivovarna kneza Adolfa Jožefa Schwarzenberg v Protivinu (Češko) priporoča

izvozno pivo in ležak.

Je v zalogi in toči se v restavraciji „Kokl“

„k prvemu kraju“

kolodvorske ulice št. 7. v Celovcu.

Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Spoštovanjem

R. Kokl.

IVAN SCHINDLER

Izdelovanje strojev in opreme

izdelava in prodaja vsakovrstnega železnega orodja in strojev, ki so potrebni za vsako kmetijsko in gospodarsko dejavnost.

Stroje in opremo izdeluje in prodaja v največji meri in po najnižji ceni.

Na voljo so tudi stroje in opremo, ki so potrebni za vsako kmetijsko in gospodarsko dejavnost.

Stroje in opremo izdeluje in prodaja v največji meri in po najnižji ceni.

Na voljo so tudi stroje in opremo, ki so potrebni za vsako kmetijsko in gospodarsko dejavnost.

Stroje in opremo izdeluje in prodaja v največji meri in po najnižji ceni.

Na voljo so tudi stroje in opremo, ki so potrebni za vsako kmetijsko in gospodarsko dejavnost.

Stroje in opremo izdeluje in prodaja v največji meri in po najnižji ceni.

Na voljo so tudi stroje in opremo, ki so potrebni za vsako kmetijsko in gospodarsko dejavnost.